

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610 - 12270333
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

16 Nisan 2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından Bakanlığımıza yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

-Liste ve Ekleri (1 Takım)

BİTLİS MİLLETVEKİLİ
SAYIN SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP'IN
TBMM 7/21741 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLAR

7/21741
GK 89

SORULAR

Nemrut Kalderası, Türkiye'nin Bitlis ilinin Tatvan ilçesinde yer alan, hem doğal hem de kültürel miras açısından büyük bir öneme sahip bir alandır. Nemrut Dağı'nın sönmüş bir volkan olması nedeniyle, krater gölü ve çevresi eşsiz jeolojik oluşumları, zengin biyolojik çeşitliliği ve ekolojik yapısıyla dikkat çekmektedir. Ancak bu alan, bugüne kadar siyasi ve ekonomik sebeplerle yeterince değerlendirilememiş, hatta tahrip edilmiştir. Nemrut Krater Gölü ve kalderası, bilinçsiz yapılaşma, aşırı otlatma ve çevre kirliliği gibi sorunlarla karşı karşıyadır. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı raporlarına göre, bölgede son yıllarda kontrolsüz insan faaliyetleri nedeniyle doğal dengenin bozulduğu tespit edilmiştir.

Bu bağlamda;

- 1- Nemrut Krater Gölü ve çevresinin UNESCO Global Jeopark Ağı'na dahil edilmesi için bakanlığınızın şu anda yürüttüğü bir çalışma veya proje var mıdır?
- 2- Nemrut Kalderası gibi doğal ve jeolojik açıdan önemli alanların korunması için belirlenmiş özel politikalar ve stratejiler mevcut mudur? Bu politika ve stratejiler Nemrut Kalderası için hangi ölçüde uygulanabilmektedir?
- 3- Nemrut Kalderası çevresinde tespit edilen çevresel tahribatlar nelerdir ve bu tahribatların önlenmesine yönelik alınan önlemler nelerdir?
- 4- Nemrut Kalderasının jeolojik, biyolojik ve ekolojik özelliklerinin bilimsel olarak incelenmesi için akademik çalışmalar desteklenmekte midir? Destekleniyorsa hangi kurumlarla iş birliği yapılmaktadır?
- 5- Bakanlık, Nemrut Kalderasının korunması ve geliştirilmesi konusunda yerel yönetimler ve başta sivil toplum örgütleri olmak üzere bölgedeki diğer paydaşlarla nasıl bir iş birliği yürütmektedir?
- 6- Nemrut Krater Gölü'nün uluslararası düzeyde tanıtılması ve UNESCO gibi kuruluşlarla iş birliği yapılması konusunda bakanlığın bir stratejisi var mıdır?
- 7- Nemrut Krater Gölü ve kalderasının uzun vadeli korunması için bakanlık tarafından bir koruma ve yönetim planı hazırlanmış mıdır? Hazırlandıysa bu planın detayları nelerdir?

CEVAPLAR

Nemrut Kalderası ve Çevresi 2002 yılında Doğal Sit Alanı olarak ilan edilerek bu tarihten itibaren Bakanlığımızca koruma altına alınmıştır. Daha sonra alanın güncel durumu ilgili uzmanlarca 4 mevsim arazi çalışmaları ve literatür taramaları ile hazırlanan Ekolojik Temelli Bilimsel Araştırma Raporu ile ortaya koyularak koruma statüleri güncellenmiştir. Hazırlanan bu çalışma Bakanlığımız Doğal Sit Alanları'nın Değerlendirilmesine İlişkin Teknik Esaslar Formatı'nda hazırlanan alanın flora, fauna, habitat vb. diğer ekolojik ve estetik özellikleri ile kaynak değerinin ortaya koyulduğu bilimsel bir altıktır.

Jeoparkların mevzuatımız içerisinde tanımlanması bulunmamakla birlikte potansiyel jeoparkların belirlenmesi kapsamında 2019 yılında İstanbul Üniversitesince Nemrut-Süphan Potansiyel Jeopark Alanı'na ilişkin proje hazırlanmıştır.

Küresel Jeoparklar Ağı'na (GGN) katılmak için Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü'nün (UNESCO) danışmanlığını isteyen ulusal jeoparklar için kurallar ve kriterlerin sağlanmasına yönelik başvurular Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO) Türkiye Milli Komisyonu Sekreteryası üzerinden yürütülmektedir.

Doğal Sit Alanı statüsünde bulunan Nemrut Kalderası Bakanlığımızca ve ilgili birimlerce yapılacak faaliyetler kapsamında denetim ve izleme çalışmaları yürütülmektedir. Bu kapsamda alanda yapılacak faaliyetler mer'i mevzuat kapsamında sınırlandırılmış alanda koruma-kullanma dengesi sağlanmıştır. Bununla birlikte, alanda yapılması planlanan her türlü faaliyet için ilgili Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonu'ndan izin alınması gerekmektedir.

Özel Çevre Koruma Bölgeleri ve doğal sit alanları kapsamında koruma altına alınmış birçok alanda yönetim planı çalışmaları tamamlanmış ve bazı alanlarda çalışmalar devam etmektedir. Nemrut Krater Gölü ve Çevresi'nin daha verimli bir şekilde yönetimini sağlamak amacıyla ileriye dönük yönetim planı çalışmaları planlanmaktadır.

Bakanlığımızca ülkemiz genelinde jeoparklara bir statü kazandırılmasına yönelik çalışmalara devam edilmektedir.